

Så bliva de då beståndande, tron, hoppet, kärleken, dessa tre; men störst bland dem är kärleken.

Anyo nalkas julen – den heliga fridens och glädjens helg. Anyo ljuder över den kristna världen kyrkklockans ljuva klang och förkunnar den Högstes födelse, Han, som kom för att hämta världen lycka, glädje, frid och välsignelse. Himlen har öppnats, och ur dess osinbara kraftkällor få vi tillägna oss kraft till tro, hopp och kärlek – gåvor som äro eviga, gåvor som rena vår själ och stärka vårt sinne, gåvor som slutligen föra oss in i den eviga fridens värld. –

Men trots att dessa gåvor inget förlorat i andligt värde, trots att julbarnets små, lena händer lika givmilt som tidigare bjuder oss dessa gåvor, klingar dock julevangeliet i år mindre glatt och mindre medryckande. Det verkar, som funne det ingen genklang, det synes som hade världen något mycket viktigare att tänka på – som hade man inte tid att sysselsätta sig med sådana överjordiska ting. Ja, det verkar t. o. m. som vore det lönlöst att tala om sådana värden, tala om tro, hopp och kärlek, värden vars innebörd för det nutida människosläktet äro helt främmande. Det är som sådde man på stengrund, när man vid julens annalkande uttalar dessa djupa, för människosjälens så förskönande ord, medan folk och nationer stå på krigsfot med varandra, och dessa etiska värden fått ge vika för materialismens tankegångar och den chauvinistiska livsinställningen. –

Kyrkan har ofta fått vara en ropandes röst i öknen, fått vara en stämma blott, som ljuder över de ändlösa ökenvidderna och endast när den enskilde vandrarens öron. Men trots detta så höjer den sin stämma. Och om inte heller den stora massan vill höra den, om också världens mäktiga besvarar budskapet med lyhördhet, så finns det dock ännu tillräckligt klappande människohjärtan, för vilka kyrkans tal och förkunnelse ännu är det högsta av allt. –

Tron, hoppet och kärleken ha ersatts med materialism och hamstrande – begrepp såsom sanning, rättfärdighet, ärlighet, försonlighet och rättframhet ha förlorat sin betydelse bland människosläktet i dag. Man tänker blott på sig själv och på förhållandet av sin egen själviskhet, man är villig hämta vilket offer som helst, man är t. o. m. villig att sälja sin yngre och svagare broder, sin granne, ja, om så behövs, sin själ. –

Vår tid fordrar inga andliga värden av oss. Må själen också vara så fattig som helst, blott vi äro rika på jordiska ägodelar, är vår position säkrad inom det moderna samhället, man är ärad, vördad och välkommen överallt, en annan däremot, som bär på dessa eviga värden, faller ofta under samhällets förakt. –

Vi ha glömt att livet inte bara består i ett förhållande av det egna jaget, vi ha glömt att dess innebörd är något mycket mera skönare, högre och heligare, att

tillvaron bör byggas på tron, hoppet och kärleken, på dessa begrepp som trots allt ännu i denna dag inte förlorat sin innebörd.

Kyrkan av i dag fordrar inte av oss att vi skola klä oss i tiggarekläder, stänga in oss mellan gråa, kalla murar eller föra ett asketliv ute i öknen, att vårt liv blott skulle bestå i ett bedjande och fastande. Nej, hon erkänner t. o. m. förordar behövligheten av en bekväm tillvaro, men hon påminner oss också samtidigt därom, att detta inte skall vara det viktigaste, att det inte skall bli någon måttstock med vilken vi mäter vårt personliga värde, utan att det finns eviga värden för vilka vi skola leva och för vilka det också verkligen lönar sig att kämpa den hårda kampen för tillvaron.

Till alla dessa som leva blott för dessa världsliga, förgängliga och bräckliga värden, vill jag erinra deras barndom. Var det kanske inte en stor och helig stund, kanske skönare och gladare än alla de andra, som livet senare skänkt oss, när far och mor i det kära barndomshemmet tände granen, och vi barn gäldjesträlände samlade oss kring den och genom kvällens heliga tystnad sjöngo "Stilla natt, heliga natt". Finns det inte flera bland oss, som skulle ge allt de ägde, om de blott ännu en gång finge genomleva denna heliga stund, och börja sitt liv på nytt med nya föresatser, byggd på en kristen-moralisk grund?

Den som äger makt och rikedom, tros oftast vara den lyckligaste och gärna avundas man honom. Men kom ihåg, äga vi inte den inre rikedom, dessa tre himmelska värden, äro vi dock

Så bliva de då...

mera värd att tyckas synd om än att avundas. Ett tiggareliv är inte brist på makt och rikedom, nej, det är ett liv utan tro, hopp och kärlek, ty tron ger vår jordiska kamp, vår jordiska glädje och sorg innehåll och mening, hoppet hjälper oss att besegrasvårigheter och motgångar och kärleken slutligen ger våra hjärtan inre frid, den förskönar vår själ och bjuder oss slutligen den största glädje och lycka. Amen.

I. Pöhl.

Vormsö får bygdemuseum.

Söndagen den 26 november gestaltade sig till en verklig festdag. Vormsö firade i närvaro av landshövdingen och riksdagsmannen A. Kasterpalu årets skördefest.

Högtidligheten, som försiggick i öns godtemplarlokal, hade samlat över 700 personer från alla byar. Prosten Hj. Pöhl hälsade den talrika skaran med Ordspr. bokens maning — "Befall dina verk åt Herren, så hava dina planer framgång" — hjärtligt välkommen. Efter psalmsången: "Vår egen kraft ej hjälpa kan", besteg landshövdingen talarslolen. Han uppehöll sig i ett längre anförande inför tidsläget och öbornas fosterländska sinne. Landshövdingen betonade, att Vormsö numera blivit svenskbygdens centrum, sedan Birkas lantbruks- och folkhögskola, vid vilken flertalet elever alltid utgjorts av vormsöbor, flyttats till Vormsö. Vårt land, fortsatte talaren, hotas av ingen fara, som tvingar oss till ändrat ställningstagande. Det finnes människor, som i prövningens tider enbart tänka på sig själva och med sina fattiga besparingar vända fosterlandet ryggen. Men ödet skall i sanning inte vara mildare mot räddhågade flyktingar.

Därefter följde några förtjänstfullt föredragna solonummer av öns mandolinorkester under ledning av herr Hans Gårdström m. m.

Såsom en stor överraskning meddelade prosten Hj. Pöhl de församlade, att han genom vormsövännerna skriftställaren Curt Munthe och lektor dr Harry Wallin mottagit den glädjande underrättelsen, att direktör Gustaf Meurk, Örebro, genom donation säkerställt skapandet av Vormsö hembygdsmuseum som så små-

ningom skulle utvidgas till en hembygdspark. Att därmed en länge närd önskan på ett så lyckligt sätt kommer att förverkligas fyllde allas hjärtan med tacksamhet mot våra vänner och stamfränder på andra sidan Östersjön. Efter detta meddelande sjöng menigheten "Modersmålets sång."

Den av läraren Viktor Aman förtjänstfullt ledda blandade kören, till vilken även Birkaseleverna anslutit sig, föredrog med känd bravur några sånger.

Menighetens tack framfördes av förest. för Vormsö Kooperativa handelsförening, hr Lars Lindström, varefter den givande samvaron avslutades med Estlands nationalsång.

Hj. Pöhl.

Runö får själasörjare.

På grund av pastor J. Lindströms sjukdom har Runö redan en längre tid varit utan själasörjare.

På egen begäran och i samråd med Svenska Kyrkans Sjömansvårdsstyrelse har pastor John Isacson förordnats till prästerlig tjänstgöring på Runö. Fru Isacson har samtidigt ålagts skötandet av sysslorna i samband med sjukvården.

Pastor John Isacson med fru, som på ett uppoffrande sätt arbetat bland rikullsvenskarna äro icke heller främmande för uppgiften på Runö. Pastor Isacson har nämligen tjänstgjort en vinter på ön och vunnit runöbornas fulla förtroende och kärlek.

Prof. Dr Johan Köpp biskop.

Den 14 december sammanträdde den estniska kyrkans valråd för att utse ny biskop. Med absolut majoritet valdes professorn i praktisk teologi vid Tartu universitet till kyrkans nye primas. Prof. Köpp har fyllt 65 år, teol. och fil. dr., f. d. rektor vid Tartu universitet samt känd för sin vetenskapliga och administrativa begåvning.

Vid det senaste biskopsvalet uppställde svenska kontraktet prof. J. Köpp på första förslagsrummet.

De svenska församlingarna hälsa även denna gång på det varmaste valutgången och nedkalla den Högstes välsignelse över den nye biskopens ansvarsfulla uppgift i denna vanskliga tid.

Brev från Rikull.

Ibland är det långt emellan varven, då man får se något tidstrecken i Kustbon från denna del av svenskbygden. Jag vet inte riktigt, varpå det beror. Kanske beror det på, att vi inte äro hågade för att så mycket breda ut allt, vad som händer och sker. Det måtte väl inte bero på att livsträdets inre angripits, så att vi ingenting mer förmår. Visst är det sant, att de gamla av livets stormar skakande träden falla en efter en och återväxten omplanteras. Men ibland är det väl också brist på verklig företagsamhet, för att inte tala om de stora dramatiska händelserna, som till största delen draga människornas intresse till sig. Och detta är ju givetvis i så fall en naturlig sak.

Men dessemellan vända vi våra tankar och intressen till den egna torvan och bygdens inre historia, även om vi därvid måste känna oss vemodiga till sinnes. Dock blir det väl ingalunda bättre att stirra sig blind på ödets skickelser. "Ty låt ej modet falla", sades det en gång, då allvarstider var å färde. Och de orden ha väl också något att säga under dessa tunga orostider.

* *

Även i år har Rikulls syföreling haft sin sedvanliga försäljning, som efter omständigheterna inbringade ett vackert resultat. Auktionen hölls den 23 november i Bergsby bönehus, till vilken en ganska talrik myndighet mött upp. Efter gemensam psalmsång, "Verka, tills natten kommer", inledde pastor Isacson försäljningen med ett kort anförande, utgående från orden: "Vadhelst I haven gjort mot en av dessa mina minsta, det haven I gjort mot mig". Talaren erinrade därvid om den stora betydelsen av, att i denna tid äga förmånen att kunna få vara ett kärlekens hjälpande stöd för dem, som äro mindre lyckligt lottade än många andra i vår bygd.

Försäljningen inbragte 200.— kronor. Medlen skola i sin tur få bli en liten ljusbärare till hem, dit de komma, påminnade, om att julen än en gång vill gästa och bringa glädje i både koja och slott, om den bara får det.

Fylax.

.....
 Prenumerera på "KUSTBON"

Samkväm för sjömän.

Torsdagen den 14 dennes hölls ett enkelt julsamkväm för sjömän i svenska läsrummet. Till aftonen voro besättningarna på den svenska ångbåten "Iris" och den danska motorskonaren "Kären" inbjudna. S/S. "Iris" hade grundstött i Muhu sund och därifrån blivit bogserad till Tallinn i och för reparation. Tyvärr hade besättningen redan hunnit resa hem till Sverige och befälet kunde icke lämna sitt fartyg. Därför blevo danskarna de enda gästerna. Värdskapet handhades av pastor I. Pöhl samt fruarna Westerblom, Tegelberg, Borrman och Stahl från Läsrummets syförening.

Vid en kopp gott kaffe utspann sig ett livligt samtal på "skandinaviska". Svenskar och danskar konstaterade att man förstod varann utmärkt. Man lyssnade på musik och dagsnyheter både från Köpenhamn och Stockholm. Julljusen på borden och de tindrande ljusen i granen gävo samvaron en varm julstämning. En liten "tomtenisse" lämnade julklappar till en var av sjömännen. (S/S "Kären" har 8 mans besättning).

Syföreningens damer, som omhänderhaft de julgåvor, som blevo kvar från i fjol och vilka f. ö. kommit från Sverige, voro glada över att härigenom kunna sprida litet julglädje bland våra nordiska sjömän. I den händelse något svenskt eller skandinaviskt fartyg ännu skulle komma in till Tallinn i juletid, kommer ytterligare samkväm att anordnas.

Till sist sjöngs många vackra svenska och danska sånger, börjande med "Härlig är jorden", och slutande med danska nationalsången: "Det är ett yndigt land".

Sjömännen tackade hjärtligt för gåvorna och samvaron samt lovade skriva och tala om, huru den farofyllda resan gått. De hoppades hinna hem till jul.

Svenska skolans julfest hölls tisdagen den 19 dec. kl. 6 e. m. i stadens IV folkskola. Eleverna utförde ett litet program, bestående av flera vackra julsånger, uppläsning, sångleken "Lilla skräddarns bröllop" samt pjäsen "Olle i skogen". Särskilt slog "Lilla skräddarns bröllop" an på publiken, ty de små "herrarna" voro klädda i granna frackar och "damerna" i krinoliner.

Julbocken med sin gumma hälsade på och delade ut snaskpårar. Dessutom fingo skolbarnen te med allt möjligt gott.

Ringdansen trädde med liv och lust både av gammal och ung.

Svenskt i Tallinn.

Luciafesten.

Den så populär vordna och därför efterlängtade Lucia-festen hölls i år under betydligt enklare former än under tidigare år, trots att arrangemangen för en större fest redan voro klara. Men ehuru man denna gång samlades blott till ett vanligt samkväm sönd. den 10 dec. kl. 5 e. m. i den lilla skolsalen, var dock stämningen den bästa bland den talrika publiken. Circa 80 pers. bänkade sig kring de vackert dekorerade borden, på vilka levande ljus brunno i prydliga stakar. Syföreningens damer hade gjort sig stor möda med att göra allt så trevligt som möjligt.

Samkvämet inleddes med Mordersmålets sång, som sjöngs unisont. Pastor Ivar Pöhl höll därefter ett med intresse åhört Lucia-tal, vari han skildrade Lucia-sedens uppkomst samt dess traditioner.

Efter ett par utmärkt väl framförda violinsoli, bl. a. Solveigs sång av Grieg, höll skolföreståndaren A. Stahl ett föredrag om Amerikas upptäckt, påvisande att det vore en feluppfattning att tro att Columbus upptäckte Amerika, då ju nordborna redan 2-300 år tidigare känt till landet i väster och alltså äro de egentliga upptäckarna.

En elev från konservatoriet sjöng några näpna folkvisor. Så släcktes elektriska belysningen i salen och under tonerna av Lucia-sången: ". . . Då i vårt mörka hus stiger med tända ljus . . ." trädde Lucia in med sina två tärnor. Lucia bjöd en av församlingens äldre damer på kaffe från sin bricka. Sedan Lucia och tärnorna slagit sig ner vid ett av borden, började den allmänna kaffedrickningen, då var och en lät sig väl smaka både av lussekatter och pepparkakor samt annat gott.

Lucia var fru Alice Borrman och tärnor voro fröknarna Ulla Malmberg och Ellen Schönberg.

Under kaffedrickningen fick man gissa namnet på en docka,

Birkas svenska Lantmanna- och Folkhögskola.

Såsom redan tidigare omtalats i "Kustbon" har folkhögskolan fått en ny ledning. Det har varit myndigheternas önskan, att alla privatskolor i landet, som erhålla statsunderstöd, böra sortera under en mera halvofficiell organisation, en "stiftelse". Organisationen, som numera kommer att sköta Birkas inre förvaltningsangelägenheter, kallas "Stiftelsen Birkas svenska Lantmanna- och Folkhögskola". Den består av följande ombud: Kultusministeriet 1 ombud herr Soovik, 3 ombud för S. O. V. herrar M. Westerblom, A. Lindqvist och A. Westerberg, Sv. Lärarförbundets 2 ombud A. Nyman och A. Samberg, "Birkasvännernas" 2 ombud V. Pöhl och A. Bergman, kommunernas representant prostén Hj. Pöhl samt sv. folksekreteraren och Birkas rektor N. Blees och Fr. Isberg.

Den 18 november höll stiftelsen sitt första sammanträde, varvid folksekr. N. Blees utsågs till dess ordförande jämte major A. Lindqvist som viceordförande. Till styrelsen höra utom de ovan nämnda prostén Hj. Pöhl som sekreterare samt dessutom skolföreståndare A. Nyman, Vormsö och rektor Fr. Isberg. Major Lindqvist fungerar samtidigt såsom styrelsens kassaförvaltare. — Revisionskommitténs sammansättning blev: dir. M. Westerblom samt lärarna A. Westerberg och A. Samberg.

Skolan jämte egendom överlämnas enligt beslut till stiftelsen omkring den 7 januari 1940.

N. B.

klädd i Nucködräkt och skänkt av årets Lucia. Då den, som vann dockan, icke själv mera bryr sig om leksaker, så var en av de små skolflickorna lycklig nog att få gissdockan.

Till allra sist avlöste den ena allsången den andra. Ungdomarna sjöngo med fart och kläm gamla och nya svenska sånger.

Den lilla inkomsten från kaffeserveringen går till inköp av handarbetsmaterial till lotteriet, som föranstaltas efter jul, då man hoppas kunna anordna en stor fest till förmån för det svenska läsrummet.

Hem till jul.

Han, Anton, hade redan i flera år seglat på främmande länder, kryssat mest på värmen och rumlat om i hamn kvarteren. Det var sen han miste sin bästa vän den där stormiga julnatten ombord på "Helena" utanför Vinga. Det var under den sista seglatsen hemåt.

Sedan dess hade han plöjt alla världens hav, svultit och svettats, fått stryk då och då på någon sjömanskrog men mest själv tygat till andra. Han hade begapat sig i senjoritornas bruna bröst och armar, varit kär och glömt igen, så snart han satt ut från land.

Nu hade kriget kommit och skutan han mönstrat på hade lagt upp. Då kom han plötsligt på tanken att fira jul hemma. I Stockholm hade han träffat på bekanta från hemtrakten, som gjort en tur sent på hösten och nu lågo och väntade på gynnsam vind.

Så hade de seglat ut vid midnatt med förlig vind. Natten hade stått som en stor kupa med glimmande ljus i och ett svart fält, som förtonade litet bortåt runt omkring skutan. Det var en här-

lig natt. Men det var inte natten, som fick Anton att vanka omkring på däck utan att ens kunna tänka på att sova. Han hade sett hundratals vackrare nätter. Nej, det var dessa underliga tankar denna natt förde med sig. Det skulle vara julafton i morgon. Det var så länge sen han sist firade jul hemma, hemma där det var så underligt stilla och rogvivande mot allt det vilda i en jungmans tillvaro. I den där stora, klara natten hade han först känt sig så smutsig och eländig, men snart tyckte han bara att han var så oändligt liten och obetydlig i allt detta stora, att det gjorde detsamma, om han var där eller ej. Han kröp ned framme i fören och drömde litet, så som en råbarkad sjöman gör det. Fast konstigt var det där mjuka och stilla och värmande, som kom med den här gången.

Så hade han suttit tills han skalv av köld och kröp tills kojns.

Nu var det morgon. Dagen bröt rodnande genom ett tungt molntak och färgade de tröga, sugande blygrå dyningarna, som skuros sönder av skutans stäv. Höll vinden i sig skulle de vara hemma vid midnatt.

Den korta dagen gick fort till ända. Mörkret kröp snart upp ur öster, där solen nyss stigit. Vid mörkrets inbrott friskade vinden i. Lätta snöflingor piskades fram av de häftiga ilarna. Snart var det svarta natten, där man endast kunde skymta de vita vågkamarna runt om skutan, som forsade fram. Än så länge låg hon ute på öppna havet, och man skulle ej få landkänning förrän om några timmar. Kursen satt var man i blodet och man behövde knappt anlita kompassen.

Anton stod och stirrade ut i mörkret. Den här natten påminde så om den för flera år sedan utanför Vinga. Det var ett skot som hade sprungit och rivit kamraten över bord, då han sökte fånga in det. Anton hade först ej kunnat fatta, att vännen var borta. Det var så, att var man var på hjälp den natten för stormens skull. Men när han fattade, vad som hänt, blev han rädd. Han var så rädd, att han inte torde släppa vanten han stod och höll i med sina stelfrusna fingrar. Men till slut kom avspänningen. Han hade varit alldeles desperat, ibland slö och likgiltig, ibland häftig och

En julnatt.

I den stora staden N var livet liksom utdött. De höga husen pekade med sina spetsiga hansagavlar upp mot en molntung och olycksbådande himmel. Fartygen i hamnen rörde sig om natten såsom flygande holländare, tysta, utan att en enda ljusglimt fick synas. Det var krig då liksom nu.

Vi hade ett par timmar före mörkrets inbrott anlant till staden och hunnit förtöja fartyget, innan krigets mörker svepte sitt dok över det sargade samhället. De spetsiga husgavlarna liksom sträckte på sig för att nå närmare himlen och för att utstöta ett samfällt verop över människornas grymhet och dårskap. Det var några få dagar före jul.

Länge skulle vi dock ej behöva dväljas i denna grymma omgivning, ty redan påföljande dag erhöles vi order att börja taga in last. Myndigheterna voro oroliga dels för fienden, dels för att havet skulle isbeläggas, ty termometern visade nästan alla dagar på 10–15° frost. Lasten bestod av en smör-

ja, som tydligen en gång i tiden varit stenköl, men nu ej mera hade mycket kvar av sina ursprungliga egenskaper.

Kölden tilltog emellertid och den största skyndsamhet var av nöden, om vi skulle hinna bli klara, innan isen satte punkt för vår avresa. Äntligen var allt klart och fartyget nedlastat ända till spygatten, precis som om det vore fråga om en liten nöjesresa på en insjö och ej över ett hav, som bland sjömän åtnjuter ett synnerligen dåligt rykte för sin krabba sjö och sin opålitlighet.

Efter en natt i orolig väntan erhöles befälhavaren ett förseglat konvolut med order om avgång. Fartyget gjordes klart, förtöjningarna kastades loss och hamnbefålet önskade oss lycklig resa. Men denna gång hunno vi emellertid ej långt. Vid hamninloppet mötte oss ett vaktfartyg, som med ett infernaliskt tjut försökte förmå vår befälhavare att stoppa maskin. Signalen åtlyddes omsider, när det blev klart, vem den gällde, och från vaktfartyget gavs order att vända tillbaka och kasta ankar

några hundra meter innanför hamnpiren.

Det var morgonen på julaftonsdagen. — Men därpå fick ingen nu tänka. Kriget känner ingen jul. — Varför vår färd så hastigt avbröts, fingo vi dock snart erfara. Fientliga u-båtar hade nämligen varit synliga ej långt utanför hamninloppet. Det gällde sålunda att vänta till mörkrets inbrott och sedan starta på nytt.

Vid middagstiden förnummo vi dock en mycket bekant musik i tackel och tåg, och vi förstodo, vad det var fråga om. Denna musik hade vi under andra omständigheter katten i, men att nu när fartyget var så svårt nedlastat, så att en nedisning utan tvivel skulle medföra otrevliga följder, stort klart för alle man ombord. Nordvästen tilltog alltjämt, och fram på eftermiddagen fräste skummet över den relativt höga hamnpiren.

Men tiden för vår avresa, tycktes dröja allt ännu. Eller hade myndigheterna helt och hållet glömt oss? Nej då! Kl. 18 uppenbarade sig i mörkret en stor bogserbåt, från vilket vi i megafon uppmanades att vara klara om en

Hem till jul...

våldsamt. Han var mycket ung då. Sen dess hade flera år gått. Skräcken fick ej mer så lätt bukt med honom. Men nu kommo de där konstiga tankarna, som voro så främmande men i alla fall så lugnande. De gjorde honom, den råbarkade karlen, nästan vek. Han tänkte på hur fadern kommit hem från sjön till jul, hur han hängt honom i rocken. Och hur han och några andra unga glopar en natt gett sig ut i stormen i en liten eka, som varit nära att kant-ra och hur rädd han blivit, när man ett par dar senare hittade liket av en matros vid stranden.

Anton vaknade ur sina tankar vid det häftiga smällandet av storseglet. Han rusade akteröver och såg rorgångaren ligga vid re-lingen. Skotet hade sprungit och bommen hade slängt mannen i däck. Nu greps Anton av en ofattbar skräck. Han visste ej själv varför. Han högg tag i ratten, sparkade in rutan framför sig och skrek på hjälp. Det gick ej att få in storseglet. Man lossade på fallen och lät seglet sjunka ned på däck.

Anton höll fortfarande ratten. Han varken såg eller hörde. Men så uppfattade dock hans öra ett ljud, som svagt bröt genom stormen. Skutan hade kommit ur kursen och vräktes nu söderut. mot Hermans rev. "Ost till nord", mumlade Anton för sig själv och ändrade kursen. Just då skymtade han, hur bränningarna bröto över revet i lovart.

De voro snart framme vid hem-mahamnen. Men i en sådan storm kunde de ej tänka på att segla genom den smala rännan för att komma i lä av vågbrytaren. De fingo nog kasta ankar utanför och invänta gryningen.

Alla visste, att Anton kände till farleden, och de visste även, att han hade reda på att man ankrade utanför, när det var storm. Men i stället för att lova upp, så att de kunde kasta ut ankar, lät han skutan ränna rakt in i brotten kring vågbrytaren. Om några sekunder lovade han upp i lugnt vatten och ankar, gick i botten. Anton hade glömt allt omkring sig. Han hade alldeles glömt bort faran. Han hade endast tänkt på att hinna hem, innan ljusen brunnit ner. E. Lagman.

Tyska slagskeppet "ADMIRAL GRAF SPEE" sänktes av dess egen besättning.

För några dagar sedan utkämpades såsom bekant en drabbning vid kusten av Sydamerika mellan det tyska slagskeppet "Admiral Graf Spee" och engelska kryssarna "Exeter", "Ajax" och "Achilles", varvid det tyska slagskeppet blev tvunget att söka skydd i Montevideos hamn i Uruguay. Regeringen i Uruguay gav tyskarna en 72 timmars frist till att försätta fartyget i sjö- och stridsdugligt skick. Denna frist visade sig dock vara för kort, varför det tyska slagskeppet vid fristens utgång blev tvunget att lämna hamnet. Under tiden hade flera av de allierades krigsfartyg tillkallats och lagt sig utanför Rio de La Platas mynning för att avvakta "Admiral Graf Spee's" avgång.

Tyskarna, som emellertid insågo att utgången av denna strid skulle bli nederlag för dem, beslöto att själva spränga sitt fartyg i st. f. att låta det falla i fiendens händer. "Admiral Graf Spee" sjönk omkring kl. 20 på söndagen c:a 5 mil utanför Uruguays kust.

En julnatt...

halv timme. Efter den utsatta tiden bar det av med lotsbåten i täten. Lotsen kunde för det hårda vädrets skull ej komma ombord. Det gällde att först klara minbältena, varefter lotsbåten vände och önskade god resa.

Utkomna i öppen sjö, fingo vi full bekräftelse på våra farhågor. Fartyget arbetade tungt och brott-sjöarna, som kommo över backen, gingo raka vägen fram ända tills de med ett öronbedövande dån splittrades mot kommandobryggan. Termometern visade -18° C. Varje droppe vatten, som slungades upp mot fartyget, frös till is. Drivande isstycken slog sönder skansfönstren, och när skansen fyllts med vatten till en viss grad, sprängdes dörrarna. Till all lycka låg dock skansen i jämnhöjd med däck, varför vattnet ägde fritt avlopp. Nedisningen pågick utan avbrott, utan att vi kunde röra ett finger för att förhindra det. Det var nermörkt, det var nattens barmhärtighetsverk. Det var nästan bättre för oss att vi ej sågo någonting, vad som hände runt omkring oss och fartyget.

Vi kunde endast instinktmässigt och av erfarenhet fatta, vad som försiggick. Stormen tjöt med oförminskad styrka, infernaliska ljud hördes överallt ur mörkret, och det gällde att anstränga hörseln för att kunna urskilja sådana, som eventuellt kunde vara ödesdigra.

Någon frivakt kom ej i fråga. Alle man skulle vara redo. Varje ögonblick kunde luckorna sprängas eller fartyget på grund av isens och vattnets tyngd ej mera höja sig ur vågdalen. Alla, både befäl och manskap, voro våta in på bara kroppar. Kläderna hade stelnat till ett ispannar. Endast i pannrummet var det möjligt att vistas några minuter åt gången för att tina upp kläderna.

Men julnatten är lång, och, under väntan på dagbräckningen stelnade lemmarna. Det finns dock en gräns även för människans förmåga att kämpa mot elementens raseri. En allt betvingande likgiltighet och sömnlust bemäktigade sig de flesta, men det gällde bara att hålla ut och inte ge tappt.

Äntligen randades julmorgonen med förintande snöstorm i spåren. Lyckligtvis hade vårt tillstånd

så småningom förbättrats, då vi kommit så nära in under land att sjögången ej mer beredde oss någon svårighet.

Nu först märkte vi, hur eländigt det stod till med fartyget och oss själva. Fartygets överbyggnader voro i lovart belagda med ett nästan metertjockt ispannar. Livbåtarna på lovarts sida hängde sönderslagna i sina dävertar, och hela däck, ända till re-lingarnas höjd var fyllt med issörja.

Något julfirande blev det ej av den gången. Utan att någon fått en bit mat eller njutit en stunds vila, hämtades släggorna upp från maskinrummet och dova slag samt därpå följande dån av nedfallande is vittnade om, att besätningen ännu hade kvar så mycket krafter för att åtminstone i någon mån kunna befria fartyget från dess lömska isbörd.

När nu fartyget säkerstälts, var det på tiden att taga en överblick av de personliga skavankerna. Vid en närmare mönstring konstaterades, att flera man avbesättningen hade fått svårartade frostska-dor, varför de måste läggas in på sjukhus. S.

Estnisk-Svenska klubben, som nu existerat närapå ett år, anordnade förra torsdagen ett julsamkväm för sina klubbmedlemmar. Klubbens syfte är ju främst att stifta behandskap med svenska språket och svensk kultur, varför även julsamkvämet fullständigt gick i svenskhetens tecken. De närvarande voro särskilt förtjusta över anförandet om svenska julseder och ej minst lika glada över ringlekarna som gingo med sådan fläng att en och annan råkade sätta sig på den hala parketten.

Kyrkliga meddelanden.

Pastor John Isacsson har på egen begäran missiverats till Runö St. Magdalena församling.

Kyrkoherden på Nuckö Herbert Rosenstein kommer att tillsammans bosätta sig i Rikull.

Pastor John Lindström kommer att fr. o. m. det nya årets början återupptaga arbetet inom de svenska församlingarna inom Estlands kyrka.

Svenska kyrkan i Tallinn.

Söndagen den 24 dec. kl. 5 e. m. liturgisk julvesper. Sångkör. Sångblad. Julotta kl. 8 f. m. Sångkör.

Tredjedag jul kl. 13 f. m. högmässa.

Nyårsaftonen kl. 6 e. m. vesper med nattvardsgång.

Nyårsdagen högmässa kl. 11 f. m. Sångkör.

Trettondedag jul högmässa kl. 11 f. m. Pastor Ivar Pöhl.

VÄSTFRONTEN.

Från västfronten är ingenting av särskild vikt att meddela. Verksamheten har som vanligt blott inskränkt sig till spaningsverksamhet, varvid smärre skärmytslingar här och där förekommit. Desto intensivare pågår handelskriget på havet. Nya meddelanden om sänkta eller beslagtagna fartyg ingå oupphörligt. Även de neutrala ländernas handel har på grund av kaparkriget inskränkts till ett minimum.

Kriget i Finland.

Förbittrade strider pågå, i synnerhet i norra Finland. Ryssarna försöka tränga fram till Norges gräns och torde snart vara framme vid gränsen. I finländska ge-

Skeppsbrott.

På söndagen fann en fiskare från Nargö på några mils avstånd från ön en livräddningsbåt, drivande omkring på havet. På en livboj, som anträffades i båten, och i båtens för lästes namnet «Reinbeck» – Hamburg. På måndagen drevo tre lik i land på ön, varvid ett uppgivits vara utan kläder.

Med all tydlighet torde det alltså här vara fråga om besättningsmedlemmar från ett sjunket fartyg.

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

REDAKTION:

A. Stahl, ansvarig red.

E. Nyman, red.-sekr.

Rüütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes		Utlandet	
1 år	Ekr. 2:—	1 år	Ekr. 4:—
1/2 "	" 1:—	1/2 "	" 2:—

A/B. „EESTI-AGA”

Tallinn.

Styrelsen: Vene tän. nr. 11-a. Telef. 441-33.

Fabriker: Põhja tän. 5. Telef. 439-96.

Tillverkning av acetylängas och syre.

Autogeniska svetsningsinredningar och försäljning av material.

Elektrisk svetsning och aggregatförsäljning.

— Svetsningsskola. —

Innan Ni beställer inredning för svetsning, vänd Eder med förtroende till oss, vi lämna alla upplysningar.

STORT URVAL AV:

VINKELJÄRN

BANDJÄRN

U-JÄRN

T-JÄRN

JÄRNBALKAR

ARMATURJÄRN

JÄRNPLÅT

AXELSTÅL

FJÄDERSTÅL

STENBORR-

STÅL

MARATHON-STÅL

SNABBSTÅL

VERKTYGSSTÅL

KONSTRUKTIONSTÅL

MASKINSTÅL

SILVERSTÅL

ROSTFRITT och

SYREFAST STÅL

HÅRDMETAL-

LEN TITANIT

Eveka Handelsaktibolag

Kontor: Tallinn, Tatari 28;

tel. 479-22, 480-22, 473-82.

Järnmagasin: Tallinn, Sakala 22 o. Põhja pst. 17; tel. 475-71 och 424-78.

Stålmagasin: Tallinn, Tartu mnt. 12; tel. 306-57.

neralstabens kommunicé meddelas, att ryssarna företagit en synnerligen förbittrad offensiv på Kaleska näset, varvid de understöts av ett 50-tal stridsmaskiner, men att angreppet tillbakavisats och stridsmaskiner förstörts. Även på andra frontavsnitt ha ryssarnas angrepp

tillbakaslagits. Endast i Petsamo ha de finska trupperna dragit sig tillbaka från Salmijärvi by. Vid Tolvajärvi uppges fienden vara stadd på reträtt.

Förnya prenumerationen!